

EDITURA PARALELA 45

Colecția **S**UBIECTE **P**OSIBILE

*Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E.N. nr. 3022/08.01.2018.
Lucrarea este elaborată conform programei școlare în vigoare pentru bacalaureat.*

Redactare: Amalia Mărășescu, Olimpia Filip
Corectură: autorii
Tehnoredactare: Mioara Benza
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Bacalaureat 2020 : matematică - M_mate-info : teme recapitulative - 60 de teste, după modelul M.E.N - breviar teoretic / Adrian Zanoschi, Gheorghe Iurea, Gabriel Popa, ... - Pitești : Paralela 45, 2019
Conține bibliografie
ISBN 978-973-47-3059-9

I. Zanoschi, Adrian
II. Iurea, Gheorghe
III. Popa, Gabriel
51

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45
Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177
Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918
Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492
E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro
sau accesați www.edituraparelela45.ro

Tiparul executat la tipografia *Editurii Paralela 45*
E-mail: tipografie@edituraparelela45.ro

Copyright © Editura Paralela 45, 2019
Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Adrian Zanoschi
Gabriel Popa

Gheorghe Iurea
Petru Răducanu

Ioan Șerdean

Bacalaureat 2020

Matematică

M_mate-info

Teme recapitulative
60 de teste, după modelul M.E.N.
Breviar teoretic

Editura Paralela 45

Cuvânt-înainte

Examenul de bacalaureat reprezintă pentru fiecare tânăr o placă turnantă în devenirea lui intelectuală și personală, având menirea de a certifica pregătirea științifică și competențele dobândite în liceu, dar și de a deschide un orizont profesional sau academic adecvat fiecăruia. În consecință, performanța la acest examen, și îndeosebi la disciplina matematică, presupune un efort de pregătire constant, atât pentru parcurgerea conținuturilor, cât și pentru fixare, sistematizare, recapitulare. Lucrarea de față își propune să fie un ghid eficient, cu o strategie completă, care să răspundă tuturor exigențelor disciplinei și probelor de examen.

Prima parte a lucrării conține probleme grupate pe teme, urmărind acoperirea completă a programei. Acolo unde o anumită temă nu era destul de bine reprezentată, în variantele examenelor din anii precedenți, au fost adăugate probleme clasice, pentru o mai bună aprofundare a subiectului. Astfel, un elev își poate alege singur un capitol pe care vrea să îl repete și găsește în carte un număr suficient de exerciții cu ajutorul cărora să-și atingă scopul. Problemele sunt însoțite de soluții detaliate și de comentarii metodice, unele dintre ele având chiar mai multe rezolvări.

Partea a doua cuprinde 60 de teste, însoțite de răspunsuri și de rezolvări, iar la sfârșit există un breviar teoretic, care conține principalele noțiuni prevăzute în programă.

Cartea se adresează celor care se pregătesc pentru bacalaureatul la matematică, indiferent de profilul liceului pe care îl urmează. Din acest motiv, problemele sunt structurate pe două niveluri, cele mai dificile fiind evidențiate printr-o steluță. Elevii care nu urmează profilul matematică-informatică pot parcurge doar problemele fără steluță.

Lucrarea poate fi folosită și pentru învățarea curentă, deoarece permite elevilor să se antreneze în condiții reale, de bacalaureat. Ea se poate dovedi un instrument util profesorilor și elevilor în vederea recapitulării materiei la finalul unui capitol sau la sfârșitul anului școlar.

Autorii

Clasa a XII-a

4.1. Legi de compoziție

1. Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compoziție $x \circ y = 2^{x+y}$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$.
  - a) Calculați $2017 \circ (-2017)$.
  - b) Rezolvați ecuația $x \circ x^2 = 64$.
  - c) Demonstrați că, dacă $(x \circ y) \circ z = 2^{z+1}$, atunci $x = -y$.
2. Pe mulțimea numerelor reale se consideră legea de compoziție „ $\circ$ ”, definită prin $x \circ y = x + y + 11$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$.
  - a) Arătați că $(x \circ y) \circ z = x \circ (y \circ z)$, oricare ar fi $x, y, z \in \mathbb{R}$.
  - b) Găsiți două elemente $a, b \in \mathbb{Q} \setminus \mathbb{Z}$ pentru care $a \circ b \in \mathbb{Z}$.
  - c) Determinați cel mai mare număr natural n , pentru care $1 \circ 2 \circ \dots \circ n < 2017$.
3. Pe mulțimea numerelor reale definim operația $x \circ y = xy + 4x + 4y + 12$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$.
  - a) Arătați că $(x \circ y) \circ z = x \circ (y \circ z)$, oricare ar fi $x, y, z \in \mathbb{R}$.
  - b) Calculați $(-1000) \circ (-999) \circ \dots \circ 1000$.
  - c) Rezolvați în $\mathbb{R}$ ecuația $x \circ x \circ x \circ x = 12$.
4. Pe mulțimea numerelor complexe, se consideră legea de compoziție „ $\circ$ ” definită prin $x \circ y = xy + ix + iy - 1 - i$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{C}$.
  - a) Demonstrați că $x \circ y = (x + i)(y + i) - i$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{C}$.
  - b) Demonstrați că, pentru orice $n \in \mathbb{N}^*$ și $x_1, x_2, \dots, x_n \in \mathbb{C}$, are loc egalitatea $x_1 \circ x_2 \circ \dots \circ x_n = (x_1 + i)(x_2 + i) \dots (x_n + i) - i$.
  - c) Rezolvați în $\mathbb{C}$ ecuația $x \circ x \circ x \circ x = 1 - i$.

5. Pe mulțimea $\mathbb{R}$ se definește legea de compoziție $x \circ y = \sqrt[3]{x^3 + y^3}$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$. Mai considerăm $x_0 \in \mathbb{Q}^*$ și $x_n = x_0 \circ x_{n-1}$, oricare ar fi $n \in \mathbb{N}^*$.
- Demonstrați că $(x \circ y) \circ z = x \circ (y \circ z)$, oricare ar fi $x, y, z \in \mathbb{R}$.
  - Determinați elementul neutru al operației „ $\circ$ ”.
  - Arătați că x_3 este număr irațional.
6. Pe mulțimea $\mathbb{R}$ se definește legea de compoziție $x * y = 2xy - 6x - 6y + 21$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$.
- Arătați că legea „ $*$ ” este asociativă și comutativă.
  - Determinați elementul neutru ale legii „ $*$ ”.
  - Demonstrați că, pentru orice $x \in \mathbb{R}$, are loc identitatea:

$$\underbrace{x * x * \dots * x}_{\text{de } n \text{ ori } x} = 2^{n-1}(x-3)^n + 3, \text{ oricare ar fi } n \in \mathbb{N}^*.$$
7. Pe mulțimea $\mathbb{R}$ definim operația $x * y = ax + by$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$. Determinați numerele reale a și b , știind că operația introdusă este asociativă și comutativă.
8. Studiați asociativitatea, comutativitatea și existența elementului neutru pentru fiecare dintre următoarele legi de compoziție:
- $x \top y = \frac{x+y}{2}$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}_+^*$;
  - $x \perp y = \sqrt{xy}$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}_+^*$;
  - $A * B = AB + BA$, oricare ar fi $A, B \in \mathcal{M}_2(\mathbb{R})$.
9. Se consideră mulțimea $G = (-\infty, 0)$ și operația $x * y = \frac{xy}{x+y}$, oricare ar fi $x, y \in G$.
- Demonstrați că G este parte stabilă în raport cu operația dată.
  - Arătați că operația considerată este comutativă și asociativă.
  - Stabiliți dacă operația „ $*$ ” admite sau nu element neutru.
10. Pe mulțimea $G = (0, +\infty) \setminus \{1\}$ considerăm operația $x \circ y = x^{3 \ln y}$, oricare ar fi $x, y \in G$.
- Demonstrați că $x \circ y \in G$, oricare ar fi $x, y \in G$.
  - Arătați că $x \circ y = y \circ x$, oricare ar fi $x, y \in G$.
  - Rezolvați în G ecuația $x \circ x = e^3$.
11. Pe mulțimea numerelor reale se consideră legea de compoziție $x * y = 2xy - 6x - 6y + 21$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{R}$.

Teste pentru Bacalaureat, după modelul M.E.N.

Testul 1

Subiectul I

1. Calculați modulul numărului complex $z = (3 - 4i)(12 + 5i)$.
2. Fie x_1 și x_2 rădăcinile complexe ale ecuației $x^2 - mx + 3 = 0$, unde m este un număr real. Determinați numărul m , știind că $3(x_1 + x_2) = 3 + 4x_1x_2$.
3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_2(x^2 - 5x + 14) = 3$.
4. Determinați câte numere naturale de trei cifre au exact două cifre egale.
5. În reperul cartezian xOy se consideră dreapta d de ecuație $3x - 4y + 15 = 0$ și punctul $A(1, 2)$. Calculați distanța de la punctul A la dreapta d .
6. Arătați că $\sqrt{1 + \sin x} - \sqrt{1 - \sin x} = 2 \sin \frac{x}{2}$, pentru orice număr real $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.

Subiectul al II-lea

1. Se consideră matricea $A(x) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^x & 0 \\ 0 & 2^x - 1 & 1 \end{pmatrix}$, unde x este un număr real.
  - a) Arătați că $\det(A(x)) = 2^x$, pentru orice număr real x .
  - b) Demonstrați că $A(x) \cdot A(y) = A(x + y)$, pentru orice numere reale x și y .
  - c) Determinați numerele reale x , astfel încât $A(2x^2 + 1) = A(x) \cdot A(x) \cdot A(x)$.
2. Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compoziție $x \circ y = xy - 2x - 2y + 6$.
  - a) Arătați că $x \circ y = (x - 2)(y - 2) + 2$, pentru orice numere reale x și y .
  - b) Determinați numerele reale x pentru care $x \circ (2x) = 14$.
  - c) Calculați $1 \circ 2 \circ 3 \circ \dots \circ 99 \circ 100$.

Subiectul al III-lea

1. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 - 3x^2 - 9x + 2$.
  - a) Calculați $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{e^x}$.

- b) Arătați că graficul funcției f intersectează axa Ox în trei puncte.
c) Demonstrați că punctele de extrem local ale graficului funcției f și punctul său de inflexiune sunt coliniare.
2. Se consideră funcția $f: (-1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln(x+1)$.
- a) Arătați că funcția $F: (-1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $F(x) = (x+1)\ln(x+1) - x$ este o primitivă a funcției f .
b) Determinați primitiva G a funcției f cu proprietatea că $G(0) = 3$.
c) Calculați aria suprafeței mărginite de graficul funcției f , axa Ox și dreptele de ecuații $x = 0$, $x = e - 1$.

Testul 2

Subiectul I

1. Calculați suma primilor trei termeni ai progresiei geometrice $(b_n)_{n \geq 1}$, știind că $b_1 = 2$ și $b_4 = 54$.
2. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 4x + 1$. Calculați $(f \circ f)(1)$.
3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $2^{2x+1} - 3 \cdot 2^x + 1 = 0$.
4. Calculați probabilitatea ca, alegând, la întâmplare, un număr din mulțimea $A = \{\sqrt{1}, \sqrt{2}, \sqrt{3}, \dots, \sqrt{99}, \sqrt{100}\}$, acesta să fie număr rațional.
5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $A(1, 3)$, $B(2, -5)$ și $C(6, 1)$. Determinați ecuația medianei din vârful A al triunghiului ABC .
6. Calculați lungimea razei cercului circumscris unui triunghi ABC , în care $A = \frac{\pi}{6}$ și $BC = 6$.

Subiectul al II-lea

1. Se consideră matricea $A(m) = \begin{pmatrix} m & 1 & 1 \\ 1 & m & 1 \\ 1 & 1 & m \end{pmatrix}$, unde m este număr real.
- a) Arătați că $\det(A(m)) = (m+2)(m-1)^2$.
b) Determinați rangul matricei $A(-2)$.

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	5
-----------------------------	---

TEME RECAPITULATIVE

	<i>Enunțuri</i>	<i>Soluții</i>
Clasa a IX-a		
1.1. Mulțimi și elemente de logică matematică	7	234
1.2. Șiruri. Progresii	10	235
1.3. Funcții. Funcția liniară	12	237
1.4. Ecuația de gradul al II-lea. Funcția de gradul al II-lea	15	238
1.5. Vectori	19	239
1.6. Trigonometrie	22	241
1.7. Aplicații ale trigonometriei în geometrie	25	243

Clasa a X-a

2.1. Radicali și logaritmi	28	245
2.2. Numere complexe	31	246
2.3. Funcții	34	248
2.4. Ecuații și inecuații	37	251
2.5. Combinatorică	41	254
2.6. Matematici aplicate. Probabilități	44	256
2.7. Geometrie analitică	46	258
2.8. Probleme recapitulative din materia claselor a IX-a – a X-a.....	49	259

Clasa a XI-a

3.1. Permutări	56	261
3.2. Matrice	57	261
3.3. Determinanți	60	263
3.4. Inversa unei matrice. Ecuații matriceale	64	264
3.5. Sisteme de ecuații liniare	66	266
3.6. Probleme de sinteză – algebră	70	268
3.7. Șiruri	75	270
3.8. Șiruri date prin formule de recurență	80	274
3.9. Limite de funcții	82	276
3.10. Asimptote	86	278
3.11. Funcții continue	88	279
3.12. Derivata unei funcții	90	281
3.13. Teorema lui Fermat. Teorema lui Rolle. Teorema lui Lagrange	93	283
3.14. Regulile lui l'Hospital	96	286
3.15. Rolul derivatelor de ordinul I și de ordinul al II-lea în studiul funcțiilor	98	287
3.16. Reprezentarea grafică a funcțiilor	103	294
3.17. Probleme de sinteză – analiză matematică	106	300

Clasa a XII-a	
4.1. Legi de compoziție.....	112.....304
4.2. Grupuri.....	115.....306
4.3. Inele și corpuri	120.....311
4.4. Polinoame	124.....315
4.5. Probleme de sinteză – algebră.....	130.....320
4.6. Primitive.....	133.....321
4.7. Formula Leibniz–Newton	139.....324
4.8. Metode de integrare	144.....328
4.9. Proprietăți ale integralei Riemann.....	147.....332
4.10. Aplicații ale integralei definite.....	152.....337
4.11. Probleme de sinteză – analiză matematică.....	155.....340
TESTE PENTRU BACALAUREAT, DUPĂ MODELUL M.E.N.....	159.....343
BREVIAR TEORETIC	368
<i>Bibliografie</i>	397